

РОМАН

ГІЛБЕРМО
АРР'ЯГА

ДИКИЙ

**GUILLERMO
ARRIAGA**

EL SALVAJE

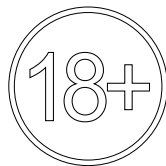
Novela

ГІЛЬЄРМО АРР'ЯГА ДИКИЙ

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2020 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.134.2
А84

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Arriaga G. El Salvaje : Novela / Guillermo Arriaga. —
Madrid : Alfaguara, 2017. — 704 p.

Переклад з іспанської *Ігоря Оржицького*

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Аліна Белякова*

ISBN 978-617-12-7693-2 (PDF)
ISBN 978-617-12-6138-9
ISBN 978-84-204-1964-0 (ісп.)

© Guillermo Arriaga, 2016
© Unsplash.com / shane-rounce,
обкладинка, 2020
© Nemiroltd, видання українською мовою, 2020
© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

Мар'яні та Сантьяго, моїм учителям

КРОВ

Я прокинувся о сьомій вечора після тривалої сієсти. Було жарко. Надто спекотне літо як на майже завжди холодне місто. Я жив у кімнаті на першому поверсі. Батько спорудив її з ДСП поряд з ванною кімнатою для гостей. Без вікон, освітлювала її лампочка без абажура, підвішена просто на дроті. Ліжко, маленький письмовий стіл.

Усі інші мешкали на другому поверсі. Крізь стінки лише у два сантиметри завтовшки я чув їхню щоденну крутанину. Їхні голоси, їхні кроки, їхнє мовчання.

Я встав спітнілий. Відчинив двері кімнати й вийшов. Уся моя родина була вдома. Бабуня, усівшись у кріслі кольору кави, дивилася якусь телегру; телевізор був величезною меблею і займав половину кімнати. Мати готувала на кухні вечерю. Батько у вітальні передивлявся буклети подорожі до Європи. Це був перший трансатлантичний переліт у нашій родині. Батьки мали летіти до Мадрида наступного тижня й за два місяці відвідати кілька країн. Мій брат Карлос, на шість років старший від мене, навпочіпки пестив Кінга — нашого собаку, світло-коричневого боксера з помітним шрамом на губі зліва — наслідок удару ножем одного п'яниці, коли ще малим песик скакнув на нього, аби погратися. Віскі й Водка, двоє хвилястих папужок, збуджено стрибали в клітці з жердинки на жердинку, чекаючи, коли бабуся накриє клітку, бо хотіли спати.

Прокидаючись після сієсти, я часто марю цією родинною картинкою. Це був останній раз, коли я бачив їх разом. Усі

вони помруть протягом наступних чотирьох років. Мій брат, мої батьки, моя бабуся, папужки, Кінг.

Перша смерть — смерть мого брата Карлоса — сталася через двадцять один день після цього вечора. Відтоді мою родину понесло лавиною смерті. Смерть, іще смерть, іще смерть.

Я мав двох братів. Обидва померли з моєї вини. І якщо я й не був повністю винний, то принаймні був причетний.

У тій печері, яку називають маткою, я мав співмешканця. Протягом восьми місяців однаковісінький близнюк ріс поряд зі мною. Удвох ми слухали серцебиття нашої матері, жилилися однією кров'ю, плавали в тій самій рідині, торкалися одне одного руками, ногами, головами. Сьогодні вже томографія показує, що близнюки борються за простір у материнському череві. Це запеклі, люті, безупинні битви за територію, у яких один з близнюків зрештою бере гору.

Судоми в череві моя мати, певно, не вважала частиною жорстокої битви. В її уяві близнючки (вона гадала, що то дівчатка) співіснували в злагоді. Це було не так. В одній з цих сутічок я загнав брата в кут матки, що він аж заплутався у своїй пуповині. Пастка була наставлена: з кожним порухом пуповина далі затягувалася на шиї, душачи його.

Битва завершилась за чотири тижні до того, як мали сплинути дев'ять місяців вагітності. Сама не знаючи того, моя мати перетворилася на домовину для одного зі своїх близнюків. Смертельна рідина залила оболонку плоду й отруїла кров, що живила мене.

Мій брат, якого я переміг в ембріональній боротьбі, зумів помститися. Він мало не вбив мене. Гінеколог, обстеживши мою матір, що прийшла на консультацію зі скаргою на розлад травлення, почув биття лише одного серця, яке слабшало щосекунди. Лікар відклав стетоскоп і повернувся до неї.

— Маємо зробити вам кесарів розтин.

— Коли, лікарю?

— Зараз.

У лікарні її повезли відразу в операційну. Невідкладно зробили розтин. Дістали спухле тіло мого брата, а потім мене, що, мов витягнутий з мулу пуголовок, хапав ротом повітря.

Мені було потрібне переливання крові. Отруєний братом, я потребував часу, аби кров відфільтрувалася й токсини вийшли. У лікарні я пробув вісімнадцять днів.

За шість років, на які Карлос старший від мене, у матері було три викидні. Дві дівчинки й хлопчик. Жодного з них мати не носила й п'яти місяців. Прагнучи зачати дитину, яка змогла би перетнути межу цих зловісних п'яти місяців, і щоб вагітність завершилася щасливо, батьки ходили від медика до медика і пробували різноманітні лікування. Від трав до вправ для таза, від гормональних уколів до контрастного душу, від замірювання базальної температури¹ до сексуальних позицій. Щось таки подіяло, бо я з'явився на світ.

Батьки повернулись додому спустошені. Мати впала в депресію. Не хотіла ані піклуватися про мене, ані годувати. Батько мною знехтував. Побувавши в хірургічному відділенні, де я народився, пройнявшись хаосом і швидкістю подій до операційної зали, він відчув огиду до трупного смороду, яким просякла шкіра щойно народженого сина.

Роками я спав у кімнаті з двома колисками. Мої батьки зберігали костюмчик блідо-жовтого кольору, куплений моему брату чи сестрі на вихід з лікарні. Його розклали на приготованій

¹ Базальна температура — найнижча температура тіла під час відпочинку. (Тут і далі прим. перекл.)

для нього чи неї колисці. Іноді по ночах вони вмикали підвішену до стелі карусельку з жирафами й слонами. Каруселька крутилася в темряві, світлячи своїми зірочками на розвагу порожньої коліски й заціпенілої матері.

Моя бабуся по батькові прийшла мені на поміч. Вона переїхала до нас, коли дізналася, яку відразу я викликав у батьків. Заходилася давати мені пляшку з пипкою, міняти пелюшки, вдягати мене, аж доки мати прокинулася зі своєї тривалої летаргії й природа повернула їй материнський інстинкт, коли мені мав виповнитися рік.

Деякі діти вигадують собі невидимих друзів, я ж зростав з невидимим братом. Оскільки батьки подбали, аби я з подробицями дізнався про нещасливі пологи, я почувався винним у його смерті. Щоб спокутувати провину, я роками грався з примарою свого близнюка. Ділився з ним іграшками, розповідав про страхи та мрії. У ліжку завжди залишав місце, щоб він міг укластися поряд. І відчував його дихання, його тепло. Коли я дивився на себе в дзеркало, то думав про те, що він мав би такі самі риси, такий самий колір очей, таке саме волосся, таку саму статуру, такі самі руки. Такі самі руки? Якби якась циганка прочитала лінії на його долоні, вони сказали б те саме, що й на моїй?

Батьки назвали його Хуан Хосе, мене — Хуан Гільермо. На надгробку його крихітної могили датою смерті було зазначено дату народження. Неправда: Хуан Хосе помер на тиждень раніше. Він так ніколи і не народився. Ніколи не перетнув межі водного існування, свого риб'ячого стану.

Я зростав одержимий думкою про свою кров. Моя бабуся не раз наголошувала, що я вижив завдяки великодушному донорству безіменних людей, які влили в плин моєї крові свої червонокривці, свої тромбоцити, лейкоцити, гемоглобін, ДНК,

свої турботи, минуле, адреналін, страхи. Роками я вірив, що в мені живуть інші істоти і їхня кров змішана з моєю.

Якось, уже підлітком, я вирішив розшукати список донорів, щоб подякувати їм за порятунок мого життя. Один з дядьків розкрив мені правду, якої краще б я й не знав: «Подякувати за що? Коли ці козли добряче злупили за кожен мілілітр крові!» (Це було вже за кілька років після заборони торгівлі кров'ю.) Донорів-благодійників не було, лише люди, яким конче треба було продати свою кров. Шприци витягали нафту життя із зів'ялих, знеможених тіл. Я з прикрістю зрозумів, що був підживлений найманцями.

Дев'ятирічним я вперше побачив свою кров. Грав на вулиці у футбол з приятелями з нашого кварталу, і м'яч залетів на обійстя адвоката, питушого й розлученого, у якого завжди, коли він виходив зі своєї машини, виднівся пістолет на поясі. Огорожа будинку була увита крученими паничами й утика-на по верху уламками битого скла, аби ніхто не лазив. Оскільки адвоката ніколи не було вдома, мені вдалося видертися по кручених паничах, перелізти через гострі уламки й зістрибнути за м'ячем. Дістатися туди було легко; я видерся назад і, плигнувши на хідник, відчув, що мої штани роздираються. Я впав на землю й підвівся. Друзі спантеличено дивилися на мене. По моїх розірваних штанах почала струменіти кров. Я оглянув ногу й побачив глибокий поріз, з якого цебенів червоний струмінь. Я розтяг руками краї рани. Углибині щось біліло. Я подумав, що це уламок скла або щось інше ввіткнулося. Та це була моя стегнова кістка. Мені почорніло в очах. На щастя, одна сусідка підійшла, якраз коли я сів на лавку, очманілий і блідий, мов смерть, з калюжею крові під ногами. Жінка підхопила мене, ввіпхала на заднє сидіння свого «форда 200» й відвезла до злиденної клініки на проспекті Ерміта Істапалапа, у десяти хвилині їзди.

Знову переливання крові. Знов кров невідомих. Знов цілу армію найманців закачано в шлуночки мого серця: прости-

тутки, алкоголіки, матері-одиначки, гарячкові підлітки в пошуках грошей, аби оплатити один вечір у готелі, звільнені й безробітні службовці, муляри, яким треба нагодувати своїх дітей, робітники, яким не вистачає на прожиття, наркозалежні, спрагли дози. Іригація моїх артерій маргіналами.

Лікар, який мене оперував, сказав, що в мене була рана, як у тореро, бо саме так роги простромлюють стегна матадорів і розрізають стегові тканини, як оце у мене. Суто випадково цей лікар виявився асистентом хірурга на Пласі Мехіко¹. У похмурій операційній залі брудної клініки, куди мене доставили, він зумів бездоганно зашити розірване стегно. Вправність лікаря та блискавичні дії жінки, що прийшла мені на поміч, завадили тому, щоб моє життя стекло по нозі.

Я пролежав у клініці п'ятнадцять днів. Там стояли тільки чотири ліжка. На одному з них по черзі спали мої бабуса, мати й брат.

Іноді привозили геть очманілих алкоголіків або постраждалих в автомобільних аваріях. Одного вечора з'явився чоловік з ножовими пораненнями живота, життя якого теж урятувала хірургічна вправність молодого лікаря.

Саме в ті ночі, коли Карлос лишався доглядати мене, ми справді пізнали один одного. Більше шести років різниці у віці заважали нашому спілкуванню. Ця відстань скоротилася за ті години, що ми балакали на світанку, коли він промивав мою рану, стежив, аби медсестри не забули дати мені антибіотики, водив до туалету, губкою очищав розтин, що тягся по всій нозі. Віддалившись від брата незримого, — Хуана Хосе, — я наблизився до зримого — Карлоса. Я від-

¹ Пласа Мехіко — найбільша у світі арена для кориди.